

Zpráva o chovu za rok 2023

V této zprávě bych se rád poněkud více ohlédl do minulosti a zrekapituloval více než poslední dva roky. Rád bych zde popsal životaschopnost populace, její příbuznost a především zkusil ještě jednou vysvětlit stav chovné základny, proč je stále důležité sledování chovných skupin a podle jakých kritérií se snaží chovatelská komise doporučovat psy pro chovatele. A stejně tak bych se zde rád zmínil o slovenské populaci ČSV, která je druhou nejvíce prověřovanou a sledovanou populací ve světě, ve smyslu přísnosti podmínek chovnosti jedinců, jako jsou podmínky RTG a především absolvování bonitace (kterou vnímám stále jako jednu z nejvíce přínosných a nedoceněných podmínek chovnosti). Populací, která je pro mnoho našich chovatelů stále stěžejní a ke které se často obrací. Jaký je tedy její stav a do jaké míry nám může pomoci.

Zapsané vrhy, importování jedinci v roce 2023

Za období roku 2023 bylo narozeno 244 štěňat (139 psů, 105 fen) v 38 vrzích, z nichž bylo realizováno 25 vrhů (66%) v chovu kontrolovaném a 13 v chovu řízeném (34%). 6 jedinců bylo importováno do ČR (3 psi a 3 fen). Na plemenitbě se podílelo 34 psů (27 plemeníků domácích a 7 zahraničních, 1 plemeník byl využit 3 krát, 2 plemeničky 2 krát) a 38 fen. Průměrná hodnota koeficientu příbuzenské plemenitby (COI) v kontrolovaném chovu byla 1,62% a koeficient ztráty předků (AVK) byl 94,46%. V chovu řízeném byl průměr příbuzenské plemenitby (COI) 1,5% a koeficient ztráty předků (AVK) 94,91 %, tedy stejně jak v roce minulém. Tato nízká příbuznost, což je velice příznivá tendence, se drží v posledních letech na podobných hodnotách a její průměrná hodnota za posledních pět let (2019-2023) činí v průměru **COI 1,66% a AVK 94,03%**.

Jak tedy mluví čísla, v naší populaci se stále dají najít méně příbuzní jedinci a daří se nám i dlouhodobé držení nízké příbuznosti, hodnoty jako je COI 1,6% a AVK 94% pro 5 generací považuji za vynikající.

Statistika zapsaných štěňat a vrhů v letech 2014-2023 v ČR

- 329 štěňat v 58 vrzích v roce 2014
- 327 štěňat v 54 vrzích v roce 2015
- 402 štěňat v 72 vrzích v roce 2016
- 391 štěňat v 68 vrzích v roce 2017
- 352 štěňat v 55 vrzích v roce 2018
- 340 štěňat v 60 vrzích v roce 2019
- 244 štěňat v 44 vrzích v roce 2020
- 427 štěňat v 68 vrzích v roce 2021
- 343 štěňat v 55 vrzích v roce 2022
- 244 štěňat v 38 vrzích v roce 2023

Celkově bylo za období 2014 až 2023 v ČR zapsáno 3399 štěňat v 572 vrzích.

Průměrný počet štěňat ve vrzích z roku 2014 až 2018 je 6 štěňat (5,86) a stejně je tomu tak ve vrzích z let 2019 až 2023, tedy 6 štěňat (6,03).

Statistika zapsaných štěňat a vrhů v letech 2013-2022 v SR

- 67 štěňat ve 14 vrzích v roce 2013
- 108 štěňat v 26 vrzích v roce 2014
- 97 štěňat v 21 vrzích v roce 2015
- 125 štěňat v 25 vrzích v roce 2016
- 134 štěňat v 25 vrzích v roce 2017
- 76 štěňat v 17 vrzích v roce 2018
- 178 štěňat v 31 vrzích v roce 2019
- 140 štěňat v 25 vrzích v roce 2020
- 218 štěňat v 42 vrzích v roce 2021
- 170 štěňat v 30 vrzích v roce 2022

Celkově bylo za období 2013 až 2022 v SR zapsáno 1313 štěňat v 256 vrzích.

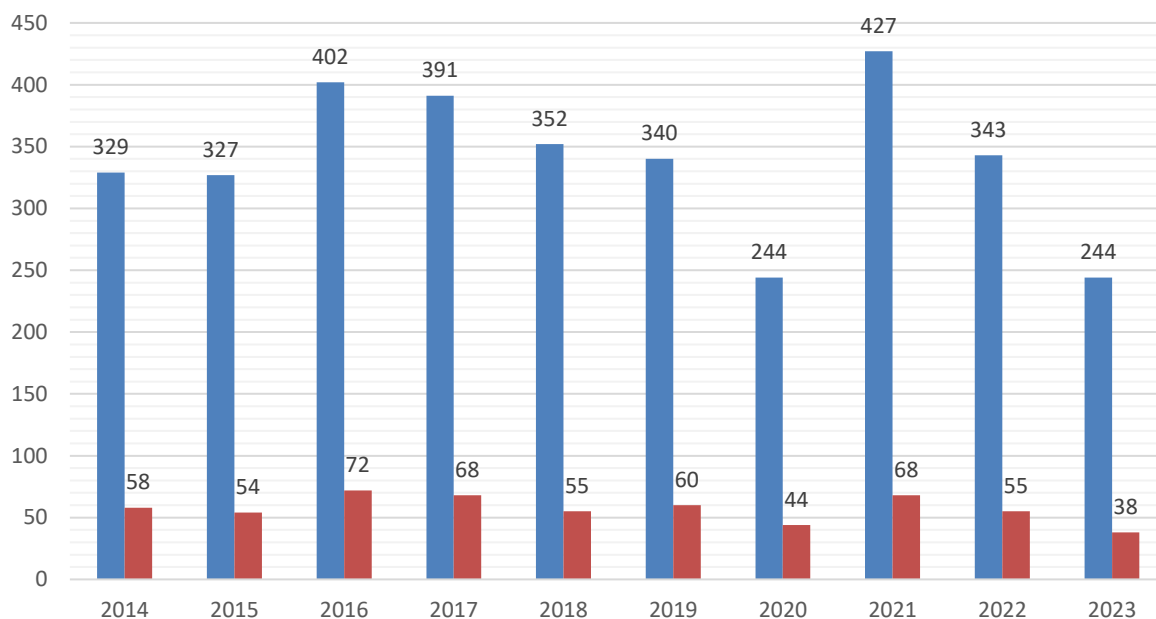
Průměrný počet štěňat ve vrzích z roku 2013 až 2017 je 5 štěňat (4,78) a stejně je tomu tak ve vrzích z let 2018 až 2022, tedy 5 štěňat (5,39).

Počet vrhů v minulém roce byl poněkud nižší, ale při pohledu na poslední dekádu stále můžeme každoroční přírůstek považovat za dostačující a ustálený. Stejně tak z uvedených čísel vyplývá, že se nám nesnižuje průměrný počet štěňat ve vrhu.

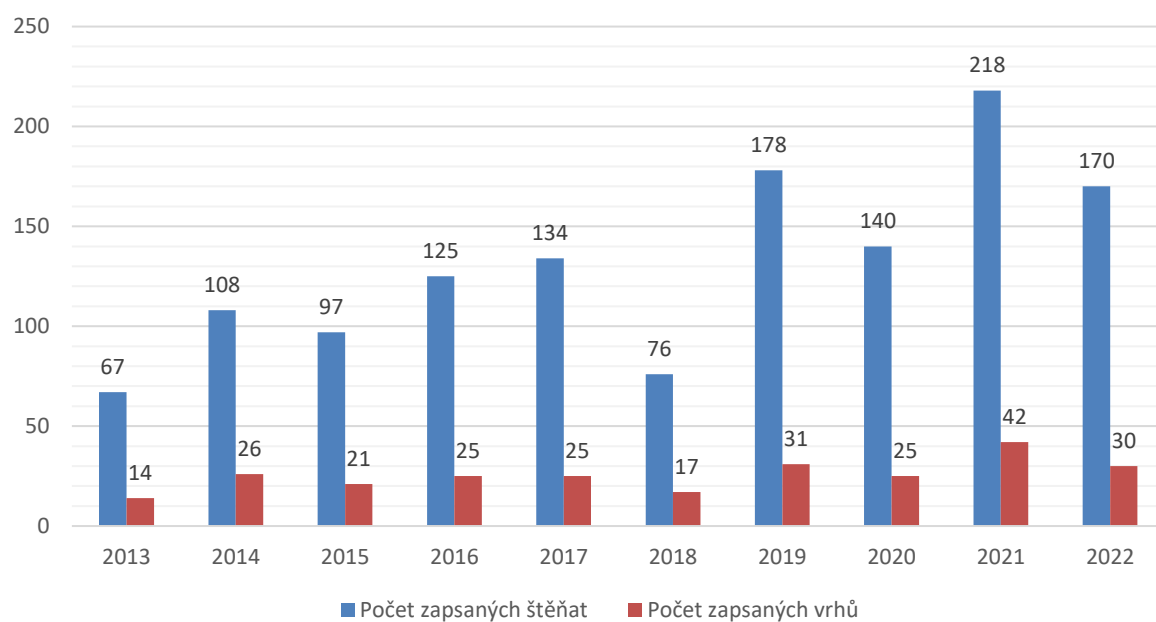
Větší nárůst vrhů by byl dle mého názoru kontraproduktivní vzhledem k velikosti naší země.

Podobný stav s ohledem na velikost země, co se počtů vrhů týče, je i na Slovensku a populace se také jeví jako ustálená. Poněkud hůře, v porovnání s našimi vrhy, ovšem vychází v počtu odchovaných štěňat na vrh, který činí necelých 5 štěňat na vrh v letech 2013 až 2017, nicméně má se tendenci v posledních pěti letech zlepšovat na průměrných 5 štěňat na vrh.

Statistika zapsaných štěňat a vrhů ČR

Statistika zapsaných štěňat a vrhů SR

Stav základny chovných psů a fen v roce 2018 a 2024

Nyní se dostáváme ke stavu chovné základny a jejímu rozdělení do chovných skupin. Na začátek bych se zde rád zmínil, podle čeho byly chovné skupiny tvořeny a jaký je tedy důvod zachovat tyto skupiny či přesněji, alespoň se snažit o zachování všech tří původních linií.

Tedy pro úvod, v počátcích plemene byli vytvořeny tři otcovské linie. Dvě linie, Lorda z Pohraniční stráže a Nuka z Pohraniční stráže, nesoucí Y chromozóm Německého ovčáka a třetí linie Repa z Pohraniční stráže, nesoucí Y chromozóm vlka. V ideálním případě by tyto tři původní otcovské linie, aby nedocházelo k ochuzení genofondu populace, měly být zastoupeny rovnoměrně, tedy aby každá tvořila třetinu populace. K těmto třem liniím, kvůli dalšímu rozšíření genofondu, byla snaha vytvořit čtvrtou linii a to linii Kazana z Pohraniční stráže, která se nám bohužel v otcovské linii již nedochovala. Z těchto původních linií byly utvořeny chovné skupiny dle výrazných plemeníků, ať už po stránce povahové či exteriérové. A to skupiny I., II. a III., které vedou linii Repa z Pohraniční stráže, skupina IV. vedoucí linii Nuka z Pohraniční stráže a skupiny V., VI. VII., VIII. vedoucí linii Lorda z Pohraniční stráže. Jak jsem již zmínil, v ideálním případě by tyto 3 linie měly být v rovnováze, což bohužel nejsou, v ČR tvoří linie Lorda z Pohraniční stráže 22%, Nuka z Pohraniční stráže 20% a linie Repa z Pohraniční stráže 58% populace!

V roce 2018 KCHČSV evidoval 290 chovných psů a 259 chovných fen rozdělených do 8 skupin.

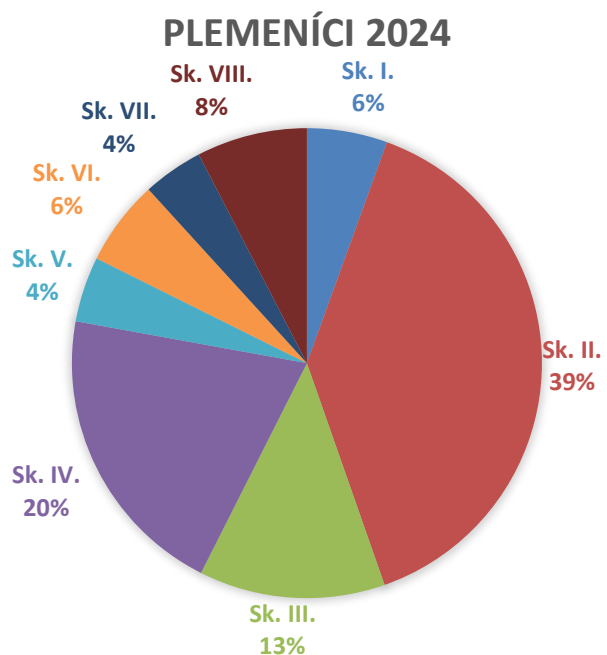
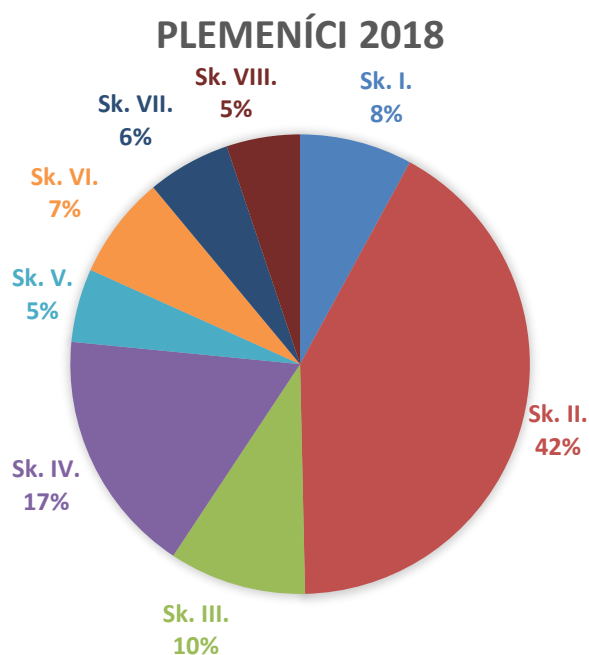
Ke dni 4. 7. 2024 KCHČSV eviduje 289 chovných psů a 174 chovných fen rozdělených do 8 skupin.

Plemeníci 2018:

- Sk. I. 23 plemeníků (8%)
- Sk. II. 121 plemeníků (42%)
- Sk. III. 28 plemeníků (10%)
- Sk. IV. 50 plemeníků (17%)
- Sk. V. 15 plemeníků (5%)
- Sk. VI. 21 plemeníků (7%)
- Sk. VII. 17 plemeníků (6%)
- Sk. VIII. 15 plemeníků (5%)

Plemeníci 2024:

- Sk. I. 16 plemeníků (6%)
- Sk. II. 113 plemeníků (39%)
- Sk. III. 37 plemeníků (13%)
- Sk. IV. 59 plemeníků (20%)
- Sk. V. 13 plemeníků (4%)
- Sk. VI. 17 plemeníků (6%)
- Sk. VII. 12 plemeníků (4%)
- Sk. VIII. 22 plemeníků (8%)

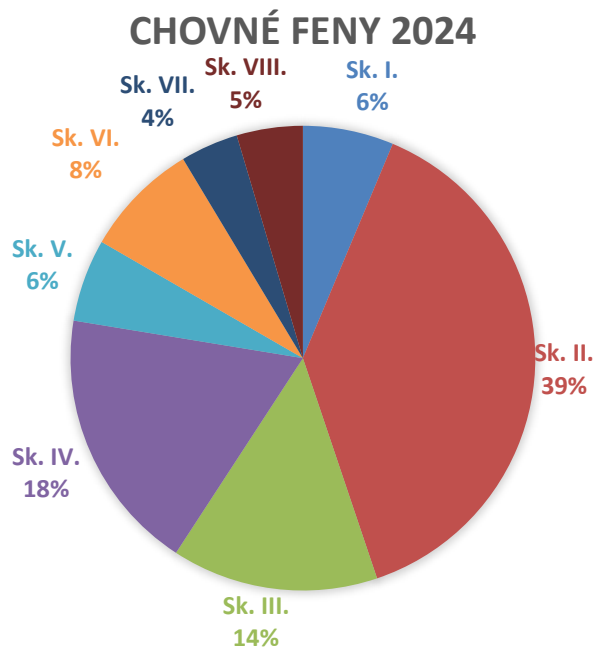
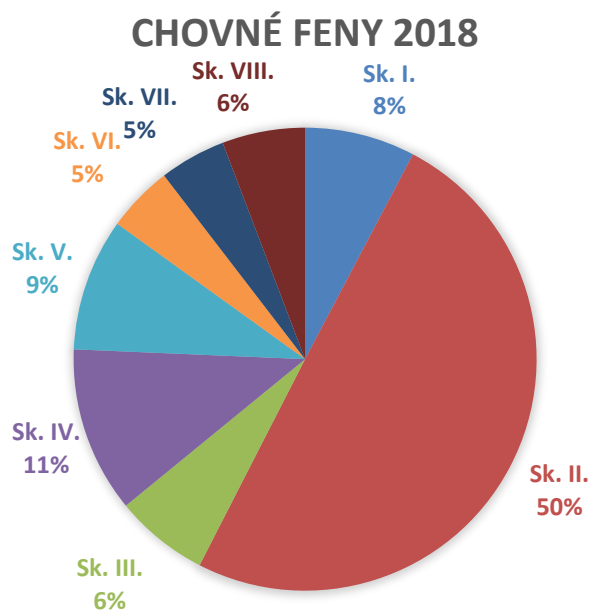

Chovné fený 2018:

Sk. I. 20 chovných fen (8%)
Sk. II. 129 chovných fen (50%)
Sk. III. 17 chovných fen (6%)
Sk. IV. 30 chovných fen (11%)
Sk. V. 24 chovných fen (9%)
Sk. VI. 12 chovných fen (5%)
Sk. VII. 12 chovných fen (5%)
Sk. VIII. 15 chovných fen (6%)

Chovné fený 2024:

Sk. I. 11 chovných fen (6%)
Sk. II. 67 chovných fen (39%)
Sk. III. 25 chovných fen (14%)
Sk. IV. 32 chovných fen (8%)
Sk. V. 10 chovných fen (6%)
Sk. VI. 14 chovných fen (8%)
Sk. VII. 7 chovných fen (4%)
Sk. VIII. 8 chovných fen (5%)

Sledování skupin a rodin je stále jedinou možnou a jednoduchou cestou jak sledovat stav populace. Do budoucna je možné, že určitá skupina zanikne či se skupiny přerozdělí, ale to k čemu by nemělo dojít, je vyměření další otcovské linie, jak tomu bylo s linií Kazana z Pohraniční stráže, a tím k trvalému ochuzení populace.

Jak vidíte v grafech, opravdu mírně se daří snížit dominanci skupiny dvě, nejhojnější skupiny linie Repa z Pohraniční stráže. Když přihlídneme k faktu, že při dosažení určité velikosti mají větší skupiny tendenci růst ještě více a menší zanikat, je to úspěch, ale pořád to není to, s čím bychom měli být spokojeni.

Chovatelská komise se snaží tento fakt zdůrazňovat a při výběru psů, kteří splňují zdravotní, povahové a exteriérové požadavky k dané feně, upřednostňovat plemeníky z méně zastoupených skupin či potažmo z méně zastoupené linie. Nicméně, jak pokaždé zmiňuji, chovatelská komise dokáže ovlivnit stav populace a její výsledek jen velmi málo. To jak populace vypadá, je v rukou Vás, chovatelů. Proto opět prosím, při výběru krycích psů se pokuste i Vy zohledňovat toto kritérium. Potom chovní psi z vašich vrhů mohou mít větší podporu a šanci na využití v dalším chovu.

Stav chovné základny plemeníků SR

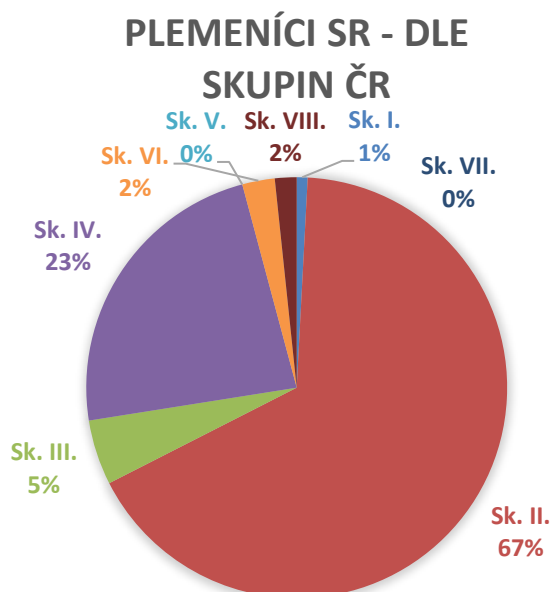
Zde je graf populace chovných psů Slovenské republiky, přerozdělených dle našich skupin. Jak již bylo zmíněno zastoupení původních tří otcovských linií, ve slovenské populaci je stav ještě více nevyvážený než u nás. Linie Repa z Pohraniční stráže je zde zastoupena 73%, Nuka z Pohraniční stráže 23% a linie Lorda z Pohraniční stráže pouhými 4%. Bohužel, tedy to, co nám v našem českém chovu chybí, to na Slovensku také nenajdeme. Chápu, že práce chovatelské komise není jednoduchá a že udržení rovnoměrného zastoupení chovné základny je opravdu těžké, stejně tak že cíle slovenských chovatelů mohou být rozdílné, tedy pouze konstatuji situaci z našeho úhlu pohledu a našich potřeb chovu. Také velice kladně hodnotím práci slovenské chovatelské komise, které se povedlo v posledních letech výrazně navýšit chovnou skupinu IV., tedy skupinu z linie Nuka z Pohraniční stráže, jakožto protipólu linie Repa z Pohraniční stráže.

Celkově vidím slovenskou populaci stále jako nejbližší nám a doufám stále v úzkou spolupráci se slovenským Klubem, nicméně aktuálně je třeba více využívat českých psů z méně zastoupených skupin, z linie Lorda z Pohraniční stráže, dokud jsou a hledat také v jiných zemích, pokud bychom měli naši populaci zpestřit o to, čeho se nám nedostává.

V roce 2024 KCHČSV v SR eviduje 120 chovných psů. Při jejich přerozdělení do chovných skupin dle ČR je situace následovná.

Plemeníci SR dle chovných skupin ČR:

- Sk. I.** 1 plemeník (1%)
- Sk. II.** 80 plemeníků (67%)
- Sk. III.** 6 plemeníků (5%)
- Sk. IV.** 28 plemeníků (23%)
- Sk. V.** 0 plemeníků (0%)
- Sk. VI.** 3 plemeníci (2%)
- Sk. VII.** 0 plemeníků (0%)
- Sk. VIII.** 2 plemeníci (2%)

Svody a bonitace v roce 2023

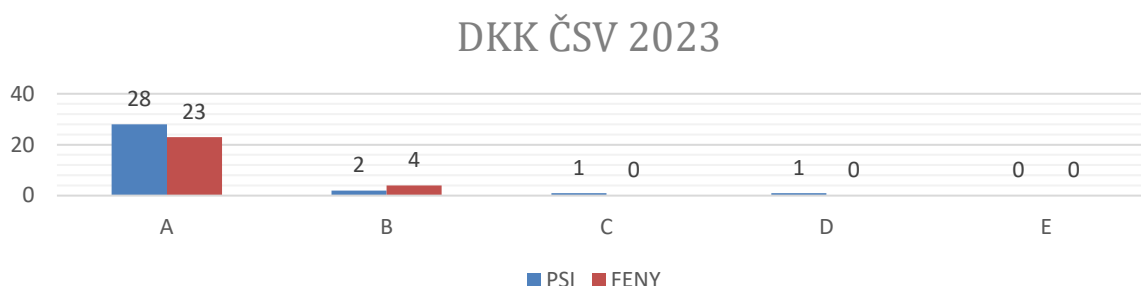
Za rok 2023 se uskutečnilo 6 svodů a bonitací, 3 pod hlavičkou organizační komise pro Čechy a 3 pod moravskou organizační komisí. Na svodech bylo předvedeno 37 jedinců, z toho 15 psů a 22 fen. Na bonitacích bylo předvedeno 69 jedinců, z toho 34 psů a 35 fen.

Absolvované zkoušky Československých vlčáků pro rok 2023

V roce 2023 nastoupilo 46 jedinců ČSV (23 psů a 23 fen) na 78 zkoušek pod hlavičkou ČKS. Z toho bylo 46 zkoušek úspěšně složeno.

Statistika dysplazie kyčelního a loketního kloubu v roce 2023

V roce 2023 bylo vyhodnoceno celkem 59 jedinců (32 psů a 27 fen) jak na dysplazii kyčelního kloubu (DKK), tak dysplazii loketního kloubu (DLK). Z toho 51 jedinců bylo hodnoceno stupněm DKK A (28 psů a 23 fen), 6 jedinců stupněm DKK B (2 psi a 4 feny), 1 jedinec stupněm DKK C (1 pes) a 1 jedinec stupněm DKK D (1 pes). Všichni vyhodnocení jedinci byli bez nálezu DLK.

V poslední době se stále častěji vedou diskuze o zdraví našeho plemene, jestli je stejné jak tomu bylo v minulosti a jestli nepřicházíme o vitalitu Československého vlčáka, takovou jakou jsme ji znali. Počty narozených štěňat ve vrzích nám neklesají a pokud posuzujeme vitalitu z tohoto pohledu, tak se nemění. Ovšem pořád musíme pracovat a myslet na rovnoměrnější zastoupení a využívání chovné základny, která není stále ideální. Musíme myslet na to, že při nerovnoměrném využití skupin dochází k mnohem rychlejšímu poklesu genové variability v populaci a k nevratným ztrátám genofondu. Další otázkou, která je v poslední době často probíraná, je zatížení na dědičná onemocnění, ovšem zde nám chybí dostatek reálných - podložených dat, která bychom mohli hodnotit a bylo by tedy spekulací dělat závěry v této otázce.

Zatím, jako jedinou možnou cestu, aby populace zůstávala zdravá, je vzájemné sdílení informací a zodpovědné chování každého chovatele. A s tím také úzce souvisí výběr krycího psa. Současné nastavení kritérií pro výběr krycího psa považuji za optimální a doufám, že jako takové bude zachováno. Nicméně, každý chovatel by měl preferovat nejen psa, co obohatí genofond populace (a samozřejmě splňuje jeho vizi chovu), ale také by měl mezi důležité aspekty vzít v potaz věk daného plemeníka. Z pohledu zdraví, pokud se bavíme o dědičných chorobách, rozhodně není dobré upřednostňovat psa mladého, čerstvě uchovněného, ale lépe preferovat psa staršího „prověřeného životem“. Tím snížit šance, že daný pes bude zatížený na dědičná onemocnění projevující se až ve středním věku, neb by se na něm už patrně projevila. Buďte trpěliví, nechte krycí psy dozrát a prokázat jejich kvality, jejich zdraví a plodnost i ve středním věku.